Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Науково-дослідний інститут українознавства

Всеукраїнська наукова конференція
«Об'єднані Грушевським:
українознавчі студії в Київському та Львівському університетах»,
присвячена 160-й річниці з дня народження
М.С. Грушевського

Програма конференції

м. Київ, 29 вересня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Співголови:
Роман Додонов, доктор філософських наук, професор, директор НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка.
Оксана Жилінська, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи КНУ імені Тараса Шевченка.

***Члени оргкомітету*:**
Надія Гаврилюк, доктор історичних наук, с.н.с., заступник директора НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка;
Світлана Кагамлик, доктор історичних наук, с.н.с., провідний науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка;
Оксана Ковач, майстер-інструктор, доцент кафедри українознавства Інституту Слов'янської та Балтійської філологій Будапештського університету імені Лоранда Етвеша (ELTE, Угорщина);
Валентин Крисаченко, доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка;
Марчин Матера, кандидат історичних наук, науковий співробітник археологічного факультету Варшавського університету (Польща);
Катерина Настояща, доктор соціологічних наук, завідувачка відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка;
Юрій Фігурний, кандидат історичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка;
Володимир Ятченко, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка.

Секретар оргкомітету:
Ганна Богданович, молодший науковий співробітник відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка.

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ
Всеукраїнської наукової конференції
«Об'єднані Грушевським: українознавчі студії в Київському та Львівському університетах», присвяченої 160-й річниці з дня народження М.С. Грушевського

29 вересня 2026 року

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Науково-дослідний інституту українознавства, м. Київ, вул. Є. Мирошниченко, 5.

Проїзд: метро «Шулявка» або «Берестейська», наземний транспорт – зупинка «вул. Гарматна».

Конференція проводиться в офф-лайн форматі.

Регламент
Панельні доповіді — до 20 хв.
Питання та обговорення — до 5 хв.

Робочі мови конференції – українська, англійська.

ПРОГРАМА

29 вересня 2026 р. | Актова зала НДІ українознавства

9:00 – 10:00 Реєстрація учасників, вітальна кава

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО | 10:00 – 10:15

Жилінська Оксана Іванівна,
доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи КНУ імені Тараса Шевченка

Додонов Роман Олександрович,
доктор філософських наук, професор, директор НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

Настояща Катерина Василівна,
доктор соціологічних наук, завідувачка відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка, керівник проєкту «Об'єднані Грушевським: українознавчі студії в Київському та Львівському університетах»

ПАНЕЛЬ 1 | 10:15 – 11:30

Становлення Михайла Грушевського як науковця в Університеті Св. Володимира

Модератор: Роман Додонов

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ЯК ФУНДАТОР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ДО 160-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО)
Медвідь Федір Михайлович, доктор наук в галузі політології, кандидат філософських наук, докторант кафедри релігієзнавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка

М. ГРУШЕВСЬКИЙ ТА РАНЬОСЕРЕДНЬОВІЧНА ВЕРСІЯ ЕТНОГЕНЕЗУ УКРАЇНЦІВ
Залізняк Леонід Львович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу археології кам'яної доби Інституту археології НАН України

В. АНТОНОВИЧ І М. ГРУШЕВСЬКИЙ ПРОВІДНІ ДІЯЧІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ.: СТОСУНКИ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ
Фігурний Юрій Степанович, кандидат історичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ПОСТАТЬ М.П. ДАШКЕВИЧА В РЕЦЕПЦІЇ М.С. ГРУШЕВСЬКОГО
Александрова Галина Андріївна, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

11:30 – 12:00 Кава-брейк

ПАНЕЛЬ 2 | 12:00 – 13:00

«Львівський період» життя й творчості М. Грушевського

Модератор: Світлана Кагамлик

ЛЬВІВСЬКИЙ ПЕРІОД М. ГРУШЕВСЬКОГО (1894–1914): БУДІВНИЦТВО НАУКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ БЕЗДЕРЖАВНОЇ НАЦІЇ
Настояща Катерина Василівна, доктор соціологічних наук, завідувачка відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ОЦІНКИ СУЧАСНИКАМИ ЛЬВІВСЬКОГО ПЕРІОДУ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ М.С. ГРУШЕВСЬКОГО
Романцова Наталя Іванівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри філософії – соціології Маріупольського державного університету

ІСТОРИЧНА ШКОЛА М.С. ГРУШЕВСЬКОГО В ПРИЦІЛІ РАДЯНСЬКОЇ ІДЕОЛОГІЇ
Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, директор НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

13:00 – 14:05 Обідня перерва

ПАНЕЛЬ 3 | 14:00 – 15:30

Наукова спадщина Михайла Грушевського і сучасне українознавство

Модератор: Катерина Настояща

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ЕЛІТА ДОРАДЯНСЬКОЇ ДОБИ В ОЦІНЦІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
Кагамлик Світлана Романівна, доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

УКРАЇНСЬКИЙ СТЕП І КРИМСЬКА ОРДА В «ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ» М.С. ГРУШЕВСЬКОГО: ЕВРИСТИКА КОНЦЕПЦІЇ
Крисаченко Валентин Семенович, доктор філософських наук, професор, провідний науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ПОЗИТИВІЗМ У ПОГЛЯДАХ М. ГРУШЕВСКОГО НА ВИНИКНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ
Ятченко Володимир Феодосійович, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

РОЛЬ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У СТАНОВЛЕННІ ДЕРЖАВНИЦТВА ЯК ОКЦИДЕНТАЛЬНОЇ ІСТОРІОГРАФІЧНОЇ ШКОЛИ
Паздрій Вікторія Арамаїсівна, молодший науковий співробітник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

СТЕНДОВІ ДОПОВІДІ

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ І НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА: ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ У ЛЬВОВІ

Богушев Іван Павлович, здобувач IV курсу бакалаврату історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ТА УТВЕРДЖЕННЯ СТАТУСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ В ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ УНР

Безсмертна Наталія Сергіївна, молодший науковий співробітник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

МАТЕРІАЛИ ПРО М.С. ГРУШЕВСЬКОГО З ФОНДІВ НАУКОВОГО АРХІВУ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ганна Богданович, молодший науковий співробітник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

Кирило Дзігора, PhD в галузі філософії, молодший науковий співробітник бібліотеки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Роман Додонов, доктор філософських наук, професор, директор НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ М. ГРУШЕВСЬКОГО У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ к. XIX - поч. XX ст.

Васьків Микола Степанович, доктор філологічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ЛІНГВАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕДІАПОРТРЕТА КАТЕРИНИ ГРУШЕВСЬКОЇ (за матеріалами проєкту І.Д. Фаріон "Ген українців")

Ганжа Ангеліна Юріївна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики Інституту української мови НАНУ

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЖІНКУ, ЇЇ ДОЛЮ ТА РОЛЬ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Грабовська Ірина Миколаївна, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ЗА МИХАЙЛОМ ГРУШЕВСЬКИМ: ЄДНІСТЬ СИНХРОННОГО ТА ДІАХРОННОГО ПІДХОДІВ

Грабовський Сергій Ігорович, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник відділу філософських проблем етносу та нації Інституту філософії імені Г. Сковороди НАНУ

ДЕРЖАВОТВОРЧІ ІДЕЇ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО В ПРАКТИЧНІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЧІВ ДИРЕКТОРІЇ УНР (1918–1920 РОКІВ)

Губський Сергій Іванович, молодший науковий співробітник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

MYKHAILO HRUSHEVSKY AND THE UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES

Vira Dodonova, Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Department of Philosophy and International Communication, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ: МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ – ІВАН КРИП'ЯКЕВИЧ – ВОЛОДИМИР БАРАН

Єпішенков Костянтин Сергійович, аспірант НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК СИНТЕЗОВАНЕ СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ: ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Єрмоленко Світлана Яківна, доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, головний науковий співробітник відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики Інституту української мови НАН України

С. ТОМАШІВСЬКИЙ ЯК ПРЕДСТАВНИК НАУКОВОЇ ШКОЛИ М. ГРУШЕВСЬКОГО

Іщенко Діана Віталіївна, здобувачка ІІ курсу магістратури історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

ВИДАВНИЧІ ПРОЄКТИ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ

Кердань Поліна Сергіївна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

ГЕОПОЛІТИЧНІ ВІЗІЇ М. ГРУШЕВСЬКОГО У ПУБЛІЦИСТИЦІ 1918 Р.: ЧОРНОМОРСЬКА ОРІЄНТАЦІЇ УКРАЇНИ

Ковальчук Ростислав Володимирович, молодший науковий співробітник НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ТА ІВАН ФРАНКО: СПІВПРАЦЯ У РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ

Ковташ Юліана Василівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

ВОЛОДИМИР АНТОНОВИЧ І МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ: УЧИТЕЛЬ ТА УЧЕНЬ У СТАНОВЛЕННІ МОДЕРНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

Козійчук Сергій Сергійович, здобувач IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

М. ГРУШЕВСЬКИЙ ТА ВИДАННЯ «ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВОГО ВІСНИКА» У м. КИЄВІ
Колесник Марія Іванівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

РЕДАКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО В «ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВОМУ ВІСНИКУ» (1907-1919 РР.)
Кузіна Наталія Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри етнології та краєзнавства історичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка

ВОЛОДИМИР АНТОНОВИЧ: ШЛЯХ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ШЛЯХЕТСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
Курдибаха Анастасія Олександрівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ У МЕМУАРНІЙ СПАДЩИНІ ОЛЕКСАНДРА БАРВІНСЬКОГО
Куцик Катерина Олександрівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

РОЛЬ ЛЕОНІДА ЗАЛІЗНЯКА В АКТУАЛІЗАЦІЇ РАННЬОСЕРЕДНЬОВІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЕТНОГЕНЕЗЕ УКРАЇНЦІВ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
Овчарук Максим Олександрович, аспірант НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ПОСТАТЬ ТА НАУКОВІ ЗДОБУТКИ М. ГРУШЕВСЬКОГО У ПАМ'ЯТІ М. КОРДУБИ
Олефиренко Марина Володимирівна, здобувачка II курсу магістратури історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ЯК ОРГАНІЗАТОР АРХЕОГРАФІЧНОЇ РОБОТИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

Пугач Катерина Анатоліївна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

НАУКОВА СПАДЩИНА АРХЕОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ НТШ 1896–1913 РР. ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СУЧАСНИХ ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Самойлова Ангеліна Анатоліївна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ І ВИДАННЯ ПОПУЛЯРНИХ ТЕКСТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ

Сириця Аня Михайлівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

«УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДУМИ» КАТЕРИНИ ГРУШЕВСЬКОЇ: ГЕНЕЗА ГЕРОЇЧНОГО ЕПОСУ ТА ОСМИСЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сорочук Людмила Василівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу культурології та культурної спадщини НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ЕВОЛЮЦІЯ ДЕРЖАВНИЦЬКИХ ПОГЛЯДІВ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У 1917–1918 РР.

Степаненко Неллі Русланівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ У БОРОТЬБІ ЗА НАУКОВЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ: «LUD» І «МАТЕРІЯЛИ ДО УКРАЇНСЬКО-РУСЬКОЇ ЕТНОЛОГІЇ»

Телегуз Андрій Володимирович, кандидат історичних наук, доцент, доцент УДУ імені Михайла Драгоманова

М. ГРУШЕВСЬКИЙ ТА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: НАЦІЄТВОРЧИЙ ВИМІР
Телегуз Ірина Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент УДУ імені Михайла Драгоманова

НАУКОВА СПАДЩИНА М. ГРУШЕВСЬКОГО В ОСМИСЛЕННІ ЛЮБОМИРА ВИНАРА
Фурсенко Юлія Юріївна, здобувачка ІІ курсу магістратури історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

ІСТОРІОСОФІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО: ВІД ПОЗИТИВІЗМУ ДО ФІЛОСОФІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БУТТЯ
Чупрій Леонід Васильович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та соціології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

ВНЕСОК В.Д. БАРАНА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ РАННЬОСЕРЕДНЬОВІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ М.С. ГРУШЕВСЬКОГО
Шакурова Ольга Владиславівна, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу етнології та історії України НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ПОСТАТЬ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У ФОКУСІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКО-МІЛІТАРНОГО ДИСКУРСУ
Шинкарик Юліана Василівна, молодший науковий співробітник відділу української філології та освітніх технологій НДІ українознавства КНУ імені Тараса Шевченка

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ТА ВЕРСІЇ ЩОДО СМЕРТІ М.С. ГРУШЕВСЬКОГО
Штоквиш Олександр Анатолійович, кандидат філософських наук, незалежний дослідник

ПОСТАТЬ М. ГРУШЕВСЬКОГО В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВУАН
Юхименко Вікторія Олександрівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

СТЕПАН МІШКО У КОЛІ УЧНІВ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО: НАПРЯМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Ярошик Анна Олександрівна, здобувачка IV курсу бакалаврату історичного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова

15:30 – 16:00 Підсумки.

Презентація наукових досліджень і публікацій Інституту.
Прийняття звернення учасників конференції.
Завершення роботи конференції